

ጋዜጣዊ መግለጫ

በባዮ-ቴክኖሎጂ የተሻሻሉ ሰብሎች በዓለምአቀፍ ደረጃ በፍጥነት እየተስፋፉ ነው

ዘመናዊ የዕዕዋት ባዮ-ቴክኖሎጂ በዓለምአቀፍ ደረጃ ምርትንና ምርታማነትን ለማሳደግ ጥቅም ላይ መዋል ከጀመረ ከአስር ዓመት በላይ ሲሆን በአሁኑ ሰዓት በባዮ-ቴክኖሎጂ የተሻሻሉ ሰብሎች አንድ መቶ ሁለት ሚሊዮን ሄክታር በሆነ መሬት ላይ በመልማት ላይ የሚገኙ መሆናቸውን እ.አ.አ በ2006 የወጣው የ International Service for Acquisition of Agri-biotech Applications (ISAAA) ዓመታዊ ዘገባ ያሳያል። በባዮ-ቴክኖሎጂ (ጄኔቲክ ኢንጅነሪንግ) ከተሻሻሉትና በከፍተኛ ደረጃ ከተስፋፉት ሰብሎች መካከል አኩሪ አተር፣ በቆሎ ፣ ጥጥና ካናላ (ጎመን ዘር) ግንባር ቀደም ቦታ ይዘው ይገኛሉ ።

እ.አ.አ በ2006 በከፍተኛ ደረጃ በባዮ-ቴክኖሎጂ የተሻሻሉ ሰብሎችን ካለሙት ሃያ ሁለት የዓለም አገሮች ውስጥ አስራአንድ የሚሆኑት በኢኮኖሚ የበለፀጉ አገሮች ሲሆኑ አስራአንዱ ደግሞ በኢኮኖሚ በመበልፀግ ላይ ካሉት ውስጥ የሚመደቡ ናቸው ።

እነዚህ አገሮች ባለሙት የመሬት ስፋት መጠን (በሚሊዮን ሄክታር) በቅደም ተከተል ሲቀመጡ፦ ዩናይትድ ስቴትስ (54.6)፣ አርጀንቲና (18)፣ ብራዚል (11.5)፣ ካናዳ (6.1)፣ ህንድ (3.8)፣ ቻይና (3.5)፣ ፓራጓይ (2) ፣ ደቡብ አፍሪካ (1.4) ፣ ኡራጓይ (0.4) ፣ ፊሊፒንስ (0.2) ፣ አውስትራሊያ (0.2) ፣ ሮማኒያ (0.1) ፣ ሜክሲኮ (0.1) ፣ ስፓኝ (0.1) ፣ ኮሎምቢያ (0.05) ፣ ፈረንሳይ (0.05) ፣ ኢራን (0.05) ፣ ሁንዱራስ (0.05) ፣ ቼክ ሪፐብሊክ (0.05)፣ ፖርቹጋል (0.05) ፣ ጀርመን (0.05) እና ስሎቫኪያ (0.05) ናቸው።

በባዮ-ቴክኖሎጂ ከተሻሻሉ የሰብል ባህርያት ዋጋዎቹ ፀረ-ሰብል ተባያትንና ፀረ-አረም ንጥረ ነገሮችን የመቋቋም ባህርያት ናቸው። ለምሳሌ ህንድ እ.አ.አ በ2006 ከ3.8 ሚሊዮን ሄክታር ባላነሰ መሬት ላይ ፀረ-ሰብል ተባያትን የሚቋቋሙ የጥጥ ዝርያዎችን ያለማች ሲሆን ቻይና ደግሞ ከ3.5 ሚሊዮን ሄክታር ባላነሰ መሬት ላይ እንዲሁ ፀረ-ሰብል ተባያትን የሚቋቋሙ የጥጥ ዝርያዎችን አልምታለች።

በኢኮኖሚ በማደግ ላይ ካሉት አገሮች አርጀንቲና ግንባር ቀደም ቦታን ስትይዝ ብራዚል ፣ ህንድ ፣ ቻይና፣ ፓራጓይና ደቡብ አፍሪካ ይከተላሉ። በአፍሪካ አህጉር ውስጥ ብቸኛዋ የዕዕዋት ባዮ-ቴክኖሎጂ ተጠቃሚ የሆነችው አገር ደቡብ አፍሪካ ናት። ነገር ግን የዚህ ዘመናዊ ቴክኖሎጂ ተጠቃሚ ለመሆን ከምዕራብ አፍሪካ አገሮች ማሊና ቡርኪናፋሶ ከምስራቅ አፍሪካ አገሮች ውስጥ ደግሞ ኬንያና ዩጋንዳ በፍጥነት በመጓዝ ላይ ሲሆኑ ከቅርብ ዓመታት ጀምሮ ቴክኖሎጂውን በመሞከር ላይ ይገኛሉ። የነዚህ አገሮችም ዋጎች ትኩረት ፀረ-ሰብል ተባያትን የሚቋቋሙ የጥጥና የበቆሎ ዝርያዎችን ማላመድ ነው።

በባዮ-ቴክኖሎጂ የተሻሻሉ የሰብል ዝርያዎችን በምርምር ማመንጨትና ጥቅም ላይ ማዋል በታዳጊ አገሮችም ውስጥ በፍጥነት እየተስፋፋ የሚገኝ ክስተት ነው። ይህም የሚያሳየው ዘመናዊ ባዮ-ቴክኖሎጂ ለምርትና ምርታማነት እድገት ከፍተኛ አስተዋፅኦ እንዳለው ነው። በመሆኑም በአፍሪካ ቀንድ የሚገኙ አገሮች ኢትዮጵያን ጨምሮ የዚህን ቴክኖሎጂ ማለትም የጄኔቲክ ኢንጅነሪንግን ጥቅም ከአሁኑ በመመዘንና ስትራቴጂክ ፕላን በመቀየስ ድህነትን ለመቀነስና ብሎም ለማስወገድ በሚደረገው ጥረት ውስጥ ማካተቱ ብልህነት ነው። ለዚህም ከአሁኑ መሠረታዊ የሆኑ የአቅም ግንባታ ቅድመ ዝግጅቶችና የፖሊሲ አቅጣጫዎች ማስቀመጥ አስፈላጊ ይሆናል።

ሆርን ባዮ-ቴክኖሎጂ ፎረም
ጥር 21 1999 ዓ.ም.
አዲስ አበባ ኢትዮጵያ